

Navn på rutine:

Handlingsveileder for tidlig innsats til barn, unge og familier.

Formål:

Barn og/eller familier i risiko, skal identifiseres og det skal ytes tidlig innsats, for å forebygge større vansker for barn og familier. Kommunen skal være en trygg base for vekst og utvikling.

Omfang/virkeområde:

Alle som er ansatt i Åsnes kommune som arbeider med barn og voksne/foreldre.

Ansvar:

Virksomhetsledere skal sørge for at deres ansatte kjenner og forstår denne rutinen. Alle som er ansatt i Åsnes kommune og arbeider med voksne/foreldre og barn, er forpliktet til å handle etter denne rutinen.

Aktivitet/beskrivelse:

Alle som er ansatt i Åsnes kommune og arbeider med voksne/foreldre og barn, skal kjenne til risiko og beskyttelsesfaktorer, identifisere barn i risiko, følge denne rutinen fra bekymring til handling, og yte tidlig innsats til de barn og familier i kommunen som kan trenge det.

1. Kartlegge:

Ansatte skal følge gjeldende prosedyrer og rutiner i sin virksomhet, for identifisering og kartlegging av barn i risiko.

Oppdager du et barn eller voksen med barn, i ditt daglige arbeid, som kan ha det vanskelig slik at barn kan være i risiko, skal følgende handlingsveileder følges:

2. Handle:**HANDLINGSVELEDER 0-16 (18) ÅR*****Alternative handlemåter ved bekymring*****Alternativ A:****Vi klarer det selv**

1. Bekymringen formidles til foreldre/foresatte.
2. Tiltak og oppfølging planlegges i samarbeid med foreldrene. Gjelder saken en ungdom skal han/hun tas med.

Hvis foreldrene/foresatt ikke ønsker å samarbeide, vurderes alternativ **C!**

Alternativ B: Det er behov for en tverrfaglig vurdering av barnet.

1. Bekymringen formidles til foreldre/foresatte. Det foreslås at tverrfaglig gruppe (barnehageteam, skolehelseteam eller tverrfaglig team) kontaktes for å drøfte situasjonen og hjelpebehov.
2. Aktuelle hjelpeinstanser på kommunenivå kontaktes. Tiltak og oppfølging planlegges på bakgrunn av deres anbefalinger.

Hvis foreldrene/foresatte ikke ønsker å samarbeide, vurderes alternativ **C!**

Alternativ C: Bekymringen vurderes til å være så alvorlig at barnehagen/skolen/tjenesten bør kontakte barnevernet.

1. Bekymringen formidles til foreldre/foresatte. De informeres om at det vil bli sendt en bekymringsmelding til barnevernet.

Når du har grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller utsatt for andre former for omsorgssvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige adferdsvansker, har alle offentlige ansatte et selvstendig og eget ansvar for å melde fra til barneverntjenesten. Jf Lov om barnehager § 22.

I akutte tilfeller for eksempel ved mistanke eller kunnskap om vold, seksuelt misbruk eller andre straffbare forhold, skal ikke foreldre/foresatte informeres om meldingen til barnevernet.

I slike tilfeller er det barnevernet som avgjør det videre forløp i saken, eventuelt i samarbeid med politiet. Ring derfor i stedet straks til barnevernet, gi en muntlig orientering og avtal med dem hvem som gjør hva. Send en skriftlig melding i etterkant av samtalen.

Du bør gjøre følgende:

1. Analyser magefølelsen

Skriv ned observasjonene dine så objektivt og konkret som mulig.

Hva har du sett og hørt?

Hva har barnet/ungdommen sagt og gjort?

Hva er det ved barnet/ ungdommens adferd, utsagn som gjør deg bekymret?

Hva er det i samspillet mellom barnet og foreldre/foresatte som har gjort deg bekymret?

Har du sett eller hørt noe om barnet eller foreldrene i privat sammenheng som også styrker magefølelsen din?

Hvor lenge har du vært bekymret?

2. Be om en samtale med lederen din

3. Etter samtale med leder – oppsummer: Har vi grunn til å være bekymret?

Dere vil muligens bestemme dere for å se tiden litt an, gjøre noen flere observasjoner eller be en annen kollega også observere. Da er det viktig at dere Setter en tidsfrist for ny oppsummering – for eksempel to uker.

Hvis dere er enige om at det er grunn til å handle, skal dere velge alternativ A, B eller C i handlingsveilederen.

Viktig: Hvis lederen din ikke ønsker å gjøre noe med saken, og du mener det er grunn til å tro at barnet utsettes for omsorgssvikt, blir mishandlet og/eller har vedvarende atferdsvansker skal du i følge loven **på eget initiativ** sende en bekymringsmelding til barnevernet. (Lov om Barnehager §22). Bvl. § 6-4

Fra bekymring til handling

Ved bekymring for hvordan et barn har det, skal det tas noen avgjørelser om hvordan og hvem som kan gi barnet best støtte/hjelp.

1. Gjør en vurdering: Hvor bekymret er du?

1.1 Vurder barnets/ungdommens tilstand

- følelsesmessig tilstand
- evnen til å inngå sosiale relasjoner
- fysisk tilstand

- barnets/ungdommens selvtillit og oppfatning av egenverdi
- utvikling i forhold til alder

1.2 Vurder barnets øvrige situasjon

- relasjon til foreldre/foresatte, personale, andre
- omsorgssituasjon
- følelsesmessig kontakt med personale, foreldre/foresatte og andre
- er barnet/ungdommen i akutt fare?
- finnes det tilgjengelige ressurser i nettverket som kan støtte opp rundt barnet/ungdommen?
- hvordan samarbeider foreldre/foresatte om barnet/ungdommen?

2. På bakgrunn av de vurderingene som du gjør deg, skal du ta stilling til i hvilken regi støtten/hjelpen til barnet/ungdommen best etableres.

Barnehagen/skolen velger mellom de tre nevnte handlemåtene:

Alternativ A:	Vi klarer det selv. Vi ønsker å prøve å løse dette på egenhånd.
Alternativ B:	Behov for tverrfaglig vurdering
Alternativ C:	Melding til barnevernet

Det vil være en viss grad av overlapping mellom de tre handlemåtene. Samtidig kan barns situasjon endre seg, slik at personalets innsats slik beskrevet i alternativ A må suppleres for å få en tverrfaglig vurdering (alternativ B) eller at barnevernet likevel må kontaktes (alternativ C) og omvendt. Man bør sette seg noen mål for progresjon, slik at man etter hvert må gjøre nye evalueringer dersom forventet målsetting ikke nås. Barn har dårligere tid enn voksne på å vente på en forbedring av sin situasjon.

Veiledning:

- Informasjon vedrørende tidlig intervensjon (tidlig innsats), finner du i den grønne permen side 2, og her: <http://www.forebygging.no/Ordbok/Q-A/Tidlig-intervensjon/>

- Oversikt over risiko og beskyttelsesfaktorer finner du i den grønne permen side 2.
- I Handlingsveilederen i brosjyreformat, finner du mer veiledende punkter vedrørende signaler hos barnet/ungdommen, og samspillet til omsorgspersonen bl.a.
<https://www.asnes.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=183&FilId=1441>
- Veiledning i møte med små barn, finner du i «Hvem kan hjelpe Jesper», og veiledning i møte med skolebarn, finner du i «Hva med Johanna?», via *Åsnesmodellen* under ansatte i møte med barn.
- Veiledning til samtale med foreldrene vedrørende det man undrer seg over eller er bekymret for, finner du i veileder vedr. *Den nødvendige samtalen*, via *Åsnesmodellen* under ansatte i møte med foreldre og foresatte, og ansatte i møte med barn, og i *den grønne permen* s.45.
- Veiledning vedr. barnevern, melding til barneverntjenesten, veiledning vedrørende bekymringsmelding til barnevernet, og informasjon om Solør barneverntjeneste, finner du i *Åsnesmodellen* eller *Den grønne permen* side 40.

Den grønne permen:

<https://www.asnes.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=188&FilId=1414>

Lovverk:

Barnevernet og taushetsplikten,

opplysningsretten og opplysningsplikten, Rundskriv Q-24, mars 2005:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/rus/2005/0002/ddd/pdfv/243383-q-24_rundskriv_taushetsplikt.pdf

Formidling av opplysninger og samarbeid der barn utsettes for vold i familien,

Veileder Q-1088B: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/formidling-av-opplysninger-og-samarbeid-/id88169/>

Taushetsplikt og ansvar:

<https://www.regjeringen.no/no/sub/radikalisering/veileder/taushetsplikt-og-ansvar/id2398415/>

Brosjyre utgitt av Barne- og likestillingsdepartementet, vedrørende opplysningsplikt til barnevernet, og barnevernets adgang til å gi opplysninger:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bld/bro/2006/0003/ddd/pdfv/270-272-web_opplysn.pdf

Fra bekymring til handling – en veileder om tidlig intervensjon på rusområdet:
<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/fra-bekymring-til-handling-en-veileder-om-tidlig-intervensjon-pa-rusområdet>

Rapport «Du ser det ikke før du tror det»:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/BLD/Rapporter/2013/du_ser_det_ikk_e.pdf

Lovfester plikt til tidlig innsats: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/lovfester-plikt-til-tidlig-innsats/id2556743/>

Vedr. taushetsplikt og samarbeid:

Helsepersonelloven kap. 5 og 6

Kommunehelsetjenesteloven §§ 6-6, 6-6a

Sosialtjenesteloven §§ 8-8, 8-8a

Barnevernloven §§ 6-7, 6-4

Barnehageloven §§ 20, 21 og 22

Opplæringsloven §§ 15-1, 15-3, 15-4

Politielloven § 24 første ledd jf

Straffeprosessloven §61a-61e

Forvaltningsloven §§ 13-13f